

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego Stowarzyszenia (...) oraz R. P.
przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 20 listopada 2019 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 21 października 2019 r. (data oddania w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego) R. P. w imieniu własnym oraz w imieniu Stowarzyszenia (...) wniósł protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu. Wnoszący protest podniósł następujące zarzuty:

1. brak przesłanki ograniczenia wyborczych praw konstytucyjnych w zakresie obowiązku Prezydenta zapewnienia czasu umożliwiającego obywatelom Rzeczypospolitej demokratyczny dobór kandydatów na posłów na Sejm Rzeczypospolitej oraz senatorów Senatu Rzeczypospolitej;

2. faktyczne niezapewnienie takiego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów służących oszustwom i wyłudzeniom oraz ochronie danych osobowych, i szczególnym uwzględnieniem kampanii dezinformacyjnej Poczty Polskiej „C....pl”;

3. ustalenie niemożności ubiegania się o mandat poselski potwierdzonego pismem Państwowej Komisji Wyborczej wskazanym przez posła J.S. w uzasadnieniu jego wniosku z 7 października 2019 r. o uznanie nieważności wyborów: „W dniu 31 maja 2019 r. otrzymałem orzeczenie Państwowej Komisji Wyborczej jednoznacznie stwierdzające, iż jako obywatel nie mogę indywidualnie ubiegać się o mandat posła. Oznacza to przymus stowarzyszenia się, przymus przynależności partyjnej, co z kolei jest rozwiązaniem bezprawnym, nieznajdującym podstawy w obowiązującej Konstytucji RP”;

4. naruszenia przepisu art. 52 § 1 Kodeksu wyborczego przez pomijanie wymogu udokumentowania tożsamości wyborcy i wobec niezgodności dopuszczającego ten proceder przepisu ust. 38 (rozdz. IV) uchwały nr 210/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z 2 września 2019 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 13 października 2019 r., z przepisem art. 52 § 1 Kodeksu wyborczego;

5. naruszeń art. 111, 117, 118 i 119 Kodeksu wyborczego, dokonanych poprzez udostępnianie politykom partyjnym, w szczególności partii rządzącej, czasu emisyjnego w mediach publicznych (...) ponad czas przewidziany Kodeksem wyborczym, a także poprzez medialne dyskredytowanie osób nie należących do partii, w szczególności partii rządzącej, i uniemożliwianie obrony organizacji pozarządowych w czasie kampanii wyborczej przed pomówieniami w sprawach ochrony dzieci przed państwową przestępczością, w sytuacji niezgodności art. 89 w zw. z art. 338 Kodeksu wyborczego z art. 100 ust. 1 Konstytucji RP.

Mając na uwadze tak sformułowane zarzuty R. P. wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów do Sejmu i Senatu zarządzonych na dzień 13 października 2019 r.

W odpowiedziach na protest Państwowa Komisja Wyborcza oraz Prokurator Generalny wyrazili opinie, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019 r., poz. 684, dalej: k.wyb.) protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast stosownie do art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Z kolei według art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Przepis art. 243 § 1 k.wyb. odsyła do treści całego art. 241 k.wyb., a więc także do art. 241 § 3 k.wyb, stawiającego przed osobą wnoszącą protest wyborczy wymaganie sformułowania zarzutów wymienionych w art. 82 § 1 k.wyb. oraz przedstawienia lub wskazania dowodów na ich poparcie (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 17 listopada 2015 r., III SW 119/15 i z 17 listopada 2015 r., III SW 136/15).

Zgodnie z art. 82 § 3 k.wyb. protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego. W § 5 przywołanego przepisu wskazano

zaś, że prawo wniesienia protestu przysługuje również przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu.

Stowarzyszenie (...) oraz Fundacja (...) nie mieszczą się w katalogu podmiotów, którym ustawodawca przyznał uprawnienie do wniesienia protestu wyborczego przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu, co uzasadnia pozostawienie go w tym zakresie bez dalszego biegu.

Natomiast w proteście wyborczym R. P. brak jest zarzutów, o jakich mowa w art. 82 § 1 k.wyb. Pierwsze dwa zarzuty są niezbyt zrozumiałe i wydają się być luźno powiązane z przebiegiem wyborów. Cechuje je poza tym znaczna ogólnikowość. Sprowadzają się jedynie do hipotetycznych, subiektywnych założeń o jakichś nieprawidłowościach. Z całą pewnością nie są to jednak zarzuty mieszące się granicach określonych w art. 82 § 1 k.wyb.

Trzeci zarzut sprowadza się w istocie do zakwestionowania obowiązujących przepisów k.wyb. regulujących sposób ubiegania się o mandat poselski, co również nie może stanowić podstawy protestu wyborczego.

W zakresie czwartego zarzutu wnoszący protest kwestionuje uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr 210/2019 z 2 września 2019 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 13 października 2019 r. Jak wynika z art. 161a § 1 k.wyb. na uchwałę PKW w sprawach wytycznych wiążących komisarzy wyborczych, urzędników wyborczych i komisje wyborcze niższego stopnia oraz wyjaśnień dla organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, a także podległych im jednostek organizacyjnych wykonujących zadania związane z przeprowadzeniem wyborów, jak i dla komitetów wyborczych oraz nadawców radiowych i telewizyjnych przysługuje skarga do Sądu Najwyższego, której możliwość wniesienia przysługuje jedynie pełnomocnikowi wyborczemu. Z kolei według art. 243 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do PKW. Skoro uchwała nr 210/2019 mogła być przedmiotem skargi wniesionej do

Sądu Najwyższego, to zarzuty dotyczące treści tej uchwały zgodnie z art. 243 § 2 k.wyb. nie mogą być podstawą protestu.

Odnosząc się do piątego z podniesionych w proteście zarzutów Sąd Najwyższy wskazuje, że przepisy art. 111, 117, 118 i 119 k.wyb. nie dotyczą głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, ale dotyczą ochrony prawnej kandydata przed nieprawdziwymi informacjami (art. 111 k.wyb.), rozpowszechniania nieodpłatnych audycji wyborczych (art. 117 k.wyb.), czasu audycji wyborczych i terminu dostarczenia audycji wyborczych (art. 118 k.wyb.), odpłatnych audycji wyborczych (art. 119 k.wyb.). Nie obejmują więc takich naruszeń, które w rozumieniu art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb. mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.

Ponadto wnoszący protest nie przedstawia ani nie wskazał również dowodów, potwierdzających podnoszone przez niego zarzuty.

Wniesiony protest nie spełnia zatem warunków, o jakich mowa w art. 241 § 3 k.wyb.

Z tych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. pozostawił protest bez dalszego biegu.